

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autor práce: Petra Pecková

Název práce: „Participace občanů na životě v obci na případové studii Mnichovic u Prahy“

Autor posudku: Doc. PhDr. Pavol Frič, PhD.

1) *Věcný přínos práce a její přidaná hodnota;*

Práce se zabývá problémem participace občanů na životě města Mnichovice u Prahy. Její přínos spočívá v neobyčejně pestrém a také v relativně komplexním pohledu na daný problém, který autorka získala prostřednictvím vlastního široce založeného empirického zkoumání a v neposlední řadě také vzhledu insidera do místních poměrů. Práce jistě přinesla poznatky, které přispěly k pochopení problémů participace občanů v malém městě.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;*

3) *Strukturace práce;*

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

5) *Propracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů;*

6) *Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod;*

Pro analýzu problému lokální participace si autorka zvolila úctyhodně širokou paletu kvalitativních metod – standardizované (polo-strukturované) rozhovory, dotazníkové šetření (s uzavřenými i polouzavřenými otázkami), focus groups, studium textů a dokumentů, případová studie a také zúčastněné pozorování. Smyslem využití vícero metod při zkoumání téhož podle autorky spočívá v možnosti ověřit získané poznatky z několika zdrojů, což má zajistit, aby získané poznatky byly „dostatečně nezávislé“ a zjistit, jestli „směřují k jasnému cíli“. Tato spíše investigativní argumentace a množství použitých metod signalizují jistou rozmáchlost a volnost při vedení sociologické analýzy. Absence operacionalizace pojmů pro potřeby empirického zkoumání v práci tento předpoklad potvrdila.

Teoretické zázemí pro zkoumání participace občanů na životě jejich města nachází autorka v teoriích demokracie (Schumpeter, Habermas, Dahl) a v konceptu politické kultury Almonda a

Verby. Bohužel jejich terminologická výbava zůstala pro autorčino empirické zkoumání nevyužita, což naznačuje spíše ornamentální funkci teoretické části práce a nepropojenost teoretických úvah se získanými empirickými daty. Ta se pak zcela zákonitě odrazila v interpretační nouzi, do níž autorka upadla v závěru práce, který má jen jednu stránku.

Nízká metodologická sevřenost práce se projevila jak při prezentaci získaných dat, tak i při testování hypotéz ve 14. kapitole nazvané „Shrnutí“. Ačkoliv zcela reflektovaně klade důraz na kvalitativní charakter metod, které používá, při prezentaci dat, např. za dotazníkové šetření (55 respondentů) se snaží o přesné kvantitativní vyjádření např. rozdílů v názorech mezi muži a ženami. Takovéto počínání je nejen zbytečné, ale i matoucí, protože čtenářovi podsouvá představu, že zjištěné rozdíly jsou statisticky i věcně relevantní. V obdobném duchu lze hodnotit i „testování hypotéz“ ve Shrnutí. Navzdory svému kvalitativnímu přístupu autorka při „testování hypotéz“ používá velmi silné formulace typu: „jasně prokázal“ nebo „zcela potvrdily“ i když ji k tomu použité metody neopravňují a měla zvolit daleko měkčí a opatrnější hodnocení.

Zásadní problém při „testování hypotéz“ však vidím v samotné formulaci hypotéz, které vlastně jednoznačně pomocí kvalitativních metod ani ověřit nelze. Opětovně zde musím poukázat na metodologické slabiny práce. Hlavním cílem práce je „Specifikace silných a slabých míst přístupu místní veřejné správy k občanské participaci, stanovení motivačních a demotivačních faktorů občanské participace ...“ I když pominu sociologickou nejasnost termínu „specifikace“, zvolená formulace hlavního cíle na jedné straně avizuje, že autorka se chce pustit do SWOT analýzy a na straně druhé, že bude zkoumat motivační strukturu občanů k (ne)participaci či k jejímu (ne)pokračování. Ani jedno, ani druhé, nemá autorka podepřeno v teoretické části a ani jedno, a ani druhé pak nečiní v empirické části své práce.

Hlavní cíle jsou naprosto odtrženy od teoretických východisek i od skutečně provedené analýzy. Stanovené hypotézy jsou velmi zajímavé, ale nejsou odvozeny od teoretických východisek a také jen velmi vágně souvisí se specifikací silných a slabých míst přístupu radnice k participaci – konec-konců, ani Shrnutí, ani Závěr, žádná silná a slabá místa v tomto smyslu explicitně neodkrývají. V Závěru se sice dovídáme zajímavé hodnocení vertikální a horizontální participace, ale nikde v teoretických východiscích se o těchto typech participace nemluví a proto nemohly být ani patřičně operacionalizovány.

Musím tedy konstatovat, že cíle práce byly naplněny jen částečně a to spíše extenzivně v podobě plejády získaných poznatků o daném problému.

7) *Využití literatury a dat;*

Autorka využila širokou škálu relevantní domácí i zahraniční literatury. Její zpracování v teoretické části lze hodnotit jako dobrou a zároveň korektní.

8) *Stylistiky a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).*

Ze stylistického hlediska lze práci hodnotit jako průměrnou.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „dobrý“.**

Datum: 28. 5. 2012

Podpis: Pavol Frič